

31996R1292

L 166/1

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

5.7.1996

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 1292/96
z dnia 27 czerwca 1996 r.
w sprawie polityki pomocy żywnościowej i zarządzania pomocą żywnościową oraz działań specjalnych
w celu wspierania bezpieczeństwa żywnościowego

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 130w,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

działając zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189c Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

obecnie, jak zawsze, pomoc żywnościowa jest ważnym aspektem wspólnotowej polityki współpracy na rzecz rozwoju;

pomoc żywnościowa musi być zintegrowana z polityką krajów rozwijających się na rzecz poprawy ich bezpieczeństwa żywnościowego, w szczególności przez wprowadzenie strategii żywnościowej skierowanej na złagodzenie ubóstwa i dostosowanej do osiągnięcia ostatecznego celu, jakim jest uczynienie pomocy żywnościowej zbędną;

Wspólnota oraz jej Państwa Członkowskie ściśle koordynują swoją politykę współpracy na rzecz rozwoju, dotyczącą programów pomocy żywnościowej oraz działań skierowanych w szczególności na poprawę bezpieczeństwa żywnościowego; Wspólnota wraz z jej Państwami Członkowskimi jest stroną umów międzynarodowych w tej dziedzinie, w szczególności Konwencji w sprawie pomocy żywnościowej;

bezpieczeństwo żywnościowe regionalne, krajowe oraz na poziomie gospodarstw domowych w perspektywie długoterminowej, która zapewnia wszystkim stały dostęp do odżywiania umożliwiającego zdrowe i aktywne życie, a podkreślenie tego we wszystkich programach skierowanych do krajów rozwijających się jest ważnym czynnikiem walki z ubóstwem;

pomoc żywnościowa nie może wywoływać jakichkolwiek niekorzystnych skutków dla normalnej produkcji oraz struktur przywozu handlowego w krajach otrzymujących pomoc;

pomoc żywnościowa oraz działania na rzecz wspierania bezpieczeństwa żywnościowego są kluczowymi cechami wspólnotowej polityki współpracy na rzecz rozwoju i muszą zostać uwzględnione we wszystkich politykach Wspólnoty mogących oddziaływać na kraje rozwijające się, w szczególności z punktu widzenia reform gospodarczych i dostosowania strukturalnego;

uwzględniając różne obowiązki mężczyzn i kobiet w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego gospodarstw domowych, podczas tworzenia programów skierowanych na osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego należy stale brać pod uwagę odmienne role mężczyzn i kobiet;

kobiety oraz grupy społeczne powinny być w większym stopniu zaangażowane w wysiłki zmierzające do osiągnięcia żywnościowego bezpieczeństwa na poziomie krajowym, regionalnym, lokalnym oraz w gospodarstwach domowych;

pomoc żywnościowa musi być skutecznym instrumentem zapewniającym dostęp do właściwego i wystarczającego odżywiania i poprawę warunków dostępności ludności do środków spożywczych, zgodnie z lokalnymi zwyczajami żywnościowymi i produkcją oraz systemami handlowymi, szczególnie podczas kryzysów żywnościowych, i w pełni zintegrowanym z polityką rozwoju;

instrument pomocy żywnościowej jest kluczowym składnikiem wspólnotowej polityki zapobiegania i interwencji w sytuacjach kryzysowych w krajach rozwijających się, a podczas jego wykonywania należy także uwzględnić możliwość wystąpienia skutków społecznych i politycznych;

działania pomocy żywnościowej nie mogą być częścią skutecznych rozwiązań, jeśli nie są zintegrowane z działaniami rozwojowymi dostosowanymi do ponownego uruchomienia lokalnej produkcji i handlu;

istnieje potrzeba poprawy analizy, diagnozowania, programowania i monitorowania w taki sposób, by pomoc żywnościowa była bardziej skuteczna, a także w celu uniknięcia niekorzystnych skutków lokalnej produkcji, dystrybucji, transportu i możliwości obrotu;

⁽¹⁾ Dz.U. C 253 z 29.9.1995, str. 10.

⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. (Dz.U. C 17 z 22.1.1996), wspólne stanowisko Rady z dnia 29 stycznia 1996 r. oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 maja 1996 r. (Dz.U. C 166 z 10.6.1996).

pomoc żywnościowa powinna stać się realnym instrumentem wspólnotowej polityki współpracy z krajami rozwijającymi się, umożliwiając w ten sposób Wspólnocie pełne uczestnictwo w wieloletnich projektach rozwoju;

dlatego konieczne jest, by Wspólnota była w stanie zapewnić stały, całkowity dopływ pomocy i we właściwych przypadkach pozostawać do dyspozycji w zakresie zaopatrywania krajów rozwijających się w minimum niezbędnych produktów na podstawie szczegółowych wieloletnich programów związanych z polityką rozwoju, a także wchodzić w przedsięwzięcia wspólnie z organizacjami międzynarodowymi;

wsparcie Wspólnoty dla wysiłków krajów rozwijających się na rzecz osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego może zostać zwiększone w drodze większej elastyczności pomocy żywnościowej, przyznawania finansowego wsparcia dla działań dotyczących bezpieczeństwa żywnościowego, w szczególności rozwoju rolnictwa i uprawy roślin przeznaczonych do spożycia jako alternatywy wobec pomocy żywnościowej w niektórych warunkach, przy równoczesnej ochronie środowiska oraz interesów drobnych rolników i rybaków;

Wspólnota może wspierać potrzebujących z wiejskich i miejskich obszarów w krajach rozwijających się poprzez pomoc w finansowaniu działań mających na celu wsparcie bezpieczeństwa żywnościowego w drodze zakupu produktów spożywczych, materiału siewnego, narzędzi i materiałów rolniczych oraz odpowiednich środków produkcji, a także przez programy składowania, system wczesnego ostrzegania, mobilizację, nadzór, pomoc techniczną i finansową;

niezbędne jest dalsze wspieranie regionalnych sposobów realizacji bezpieczeństwa żywnościowego, w tym lokalnych działań nabywczych w celu wykorzystania naturalnej komplementarności krajów należących do tego samego regionu; polityce prowadzonej w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego należy nadać regionalny wymiar w celu wykształcenia regionalnego handlu środkami spożywczymi oraz wspierania integracji;

nabywanie środków spożywczych na szczeblu lokalnym obniża nieskuteczność, koszty i niszczenie środowiska, które może być spowodowane przez transport dużych ilości środków spożywczych na świecie;

potencjał genetyczny i biologiczna różnorodność produkcji żywności muszą być chronione;

Wspólnota musi dostosować politykę pomocy żywnościowej do zmian geopolitycznych i reform gospodarczych podejmowanych w wielu krajach otrzymujących pomoc;

należy sporządzić wykaz krajów i organów właściwych dla działań pomocy wspólnotowej;

w tym celu należy stworzyć przepisy dotyczące pomocy wspólnotowej, aby ją udostępnić organizacjom międzynarodowym, regionalnym i pozarządowym; organizacje te muszą spełniać określoną liczbę warunków w celu zagwarantowania skuteczności działań pomocy żywnościowej;

w celu ułatwienia zastosowania niektórych z rozważanych środków oraz w celu zapewnienia, że odpowiadają one polityce bezpieczeństwa żywnościowego krajów otrzymujących pomoc, należy stworzyć przepisy ścisłej współpracy między Państwami Członkowskimi i Komisją w ramach Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego i Pomocy Żywnościowej;

przy określaniu kroków podejmowanych w celu realizacji działań pomocy żywnościowej wprowadzane procedury powinny być dostosowane do szczególnego charakteru każdego z obszarów otrzymujących pomoc, choć w ramach wspólnej polityki i strategii;

w celu zapewnienia lepszego zarządzania pomocą żywnościową, uwzględniającego w większym stopniu interesy i potrzeby krajów otrzymujących pomoc, oraz w celu poprawy procedur podejmowania decyzji i ich wykonywania, pożądane jest zastąpienie rozporządzenia Rady (EWG) nr 3972/86 z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie polityki pomocy żywnościowej i zarządzania pomocą żywnościową⁽¹⁾, rozporządzenia Rady (EWG) nr 1755/84 z dnia 19 czerwca 1984 r. w sprawie wykonania działań zastępczych w odniesieniu do dostaw pomocy żywnościowej w zakresie odżywiania⁽²⁾, rozporządzenia Rady (EWG) nr 2507/88 z dnia 4 sierpnia 1988 r. w sprawie wykonania programów składowania i systemów wczesnego ostrzegania⁽³⁾, rozporządzenia Rady (EWG) nr 2508/88 z dnia 4 sierpnia 1988 r. w sprawie przeprowadzenia współfinansowanych działań zakupu produktów spożywczych lub nasion przez organy międzynarodowe lub organizacje pozarządowe⁽⁴⁾ oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 1420/87 z dnia 21 maja 1987 r. ustanawiające procedury wykonania rozporządzenia (EWG) nr 3972/86 w sprawie polityki pomocy żywnościowej i zarządzania pomocą żywnościową⁽⁵⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Cele oraz ogólne wytyczne pomocy żywnościowej oraz działań wspierania bezpieczeństwa żywnościowego

Artykuł 1

1. Na mocy polityki współpracy z krajami rozwijającymi się oraz w celu właściwego reagowania na sytuacje braku bezpieczeństwa

⁽¹⁾ Dz.U. L 370 z 30.12.1986, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Rady (EWG) nr 1930/90 (Dz.U. L 174 z 7.7.1990, str. 6).

⁽²⁾ Dz.U. L 165 z 23.6.1984, str. 7.

⁽³⁾ Dz.U. L 220 z 11.8.1988, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 220 z 11.8.1988, str. 4.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 136 z 26.5.1987, str. 1.

żywnościowego spowodowanego poważnymi niedoborami żywności lub kryzysami żywnościowymi Wspólnota przeprowadza działania pomocy żywnościowej oraz działania wspierające bezpieczeństwo żywnościowe w krajach rozwijających się.

Działania pomocy żywnościowej o charakterze humanitarnym przeprowadzane są w granicach zasad dotyczących pomocy humanitarnej i nie wchodzą w zakres niniejszego rozporządzenia. W przypadku poważnego kryzysu wszelkie instrumenty wspólnotowej polityki pomocy wprowadzane są w ścisłej współpracy w celu osiągnięcia korzyści przez zainteresowaną ludność.

2. Działania na podstawie niniejszego rozporządzenia opracowywane są na podstawie analiz celowości i skuteczności tego instrumentu w porównaniu z innymi środkami interwencji dostępnymi dla Wspólnoty, które mogłyby mieć wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i pomoc żywnościową, oraz w koordynacji z tymi środkami.

Komisja zapewnia, że działania na podstawie niniejszego rozporządzenia są opracowane w ścisłej koordynacji z interwencją innych donatorów.

3. Celami operacji pomocy żywnościowej i operacji wspierania bezpieczeństwa żywnościowego określonymi w ust. 1 są w szczególności:

- wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego dostosowanego do łagodzenia ubóstwa, pomocy ludności krajów oraz regionów rozwijających się na szczeblu: gospodarstw domowych, lokalnym, krajowym i regionalnym,
- podnoszenie standardów odżywiania ludności otrzymującej pomoc oraz pomaganie jej w uzyskaniu zrównoważonej diety,
- uwzględnianie kwestii zapewnienia ludności dostaw wody pitnej,
- wspieranie powszechnej dostępności i osiągalności środków spożywczych,
- wkład w zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny krajów otrzymujących pomoc w środowisku wiejskim i miejskim, przez zwrócenie szczególnej uwagi na właściwą rolę kobiet i mężczyzn w gospodarstwie domowym i w strukturze społecznej; ostatecznym celem działań pomocy wspólnotowej jest uczynienie krajów otrzymujących pomoc czynnikami ich własnego rozwoju,
- wspieranie wysiłków krajów otrzymujących pomoc mających na celu poprawę własnej produkcji żywności na szczeblu regionalnym, krajowym, lokalnym i rodzinnym,

- zmniejszenie ich uzależnienia od pomocy żywnościowej,
- zachęcanie ich do zdobycia niezależności żywnościowej, albo poprzez zwiększenie produkcji, albo poprzez poprawienie siły nabywczej,
- udział w inicjatywach zwalczania ubóstwa poprzez celowy rozwój.

4. Pomoc wspólnotowa jest możliwie najdokładniej zintegrowana z politykami rozwoju, w szczególności z politykami dotyczącymi rolnictwa i oraz rolnych środków spożywczych, a także strategii żywnościowej zainteresowanych krajów. Pomoc wspólnotowa udziela poparcia politykom krajów otrzymujących pomoc dotyczącym ubóstwa, wyżywienia, ochrony zdrowia, ochrony i rehabilitacji środowiska naturalnego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ciągłość programów, szczególnie w sytuacjach pokryzysowych. Pomoc sprzedana lub rozdzielona w sposób wolny od opłat nie może grozić zakłóceniem lokalnego rynku.

TYTUŁ I

Działania pomocy żywnościowej

Artykuł 2

1. Dostarczone produkty wraz z innym działaniem w ramach pomocy żywnościowej muszą możliwie najdokładniej odzwierciedlać zwyczaje żywieniowe ludności otrzymującej pomoc i nie mogą niepomyślnie oddziaływać na kraj otrzymujący pomoc.

Po dokonaniu wyboru produktów rozważa się, jak zmaksymalizować ilość żywności w celu dostarczenia jej maksymalnej liczbie ludzi, przy uwzględnieniu jakości produktów w celu zapewnienia właściwego poziomu żywienia.

Podczas wyboru produktów, które mają zostać dostarczone jako pomoc wspólnotowa, oraz procedur uruchomienia i dystrybucji tej pomocy szczególną uwagę zwraca się na społeczne aspekty dostępu do żywności w krajach otrzymujących pomoc, w szczególności na najsłabsze grupy oraz na rolę kobiet w gospodarstwie domowym.

2. Pomoc żywnościowa jest w pierwszej kolejności przeznaczana na podstawowe, obiektywnie ocenione, rzeczywiste potrzeby uzasadniające taką pomoc, jako że jest to jedyny sposób poprawy bezpieczeństwa żywnościowego grup, które nie posiadają środków lub możliwości samodzielnego wyeliminowania braku żywności. W tym celu bierze się pod uwagę następujące kryteria, bez wyłączenia innych istotnych ustaleń:

- deficyty żywności,
- środki sytuacji żywnościowej przy szczególnym uwzględnieniu rozwoju człowieka oraz wskaźników żywnościowych,
- dochód *per capita* oraz istnienie szczególnie ubogich grup ludności,
- społeczne wskazówki dobrobytu danej populacji,

- sytuacja bilansu płatniczego krajów otrzymujących pomoc,
- wpływ gospodarczy i społeczny oraz finansowe koszty proponowanego działania,
- istnienie w krajach otrzymujących pomoc długoterminowej polityki bezpieczeństwa żywnościowego.

3. Przyznanie pomocy żywnościowej jest w miarę potrzeby uzależnione od wprowadzenia w krótkim terminie wieloletnich projektów rozwoju, działań w poszczególnych sektorach lub programów rozwoju, a także traktowanych priorytetowo czynników, które wspierają trwałą, długoterminową produkcję i bezpieczeństwo żywnościowe w krajach otrzymujących pomoc w ramach polityki i strategii żywnościowej. Gdzie sytuacja tego wymaga, pomoc ta może przyjąć formę bezpośredniego wkładu w wykonywanie takich projektów, działań lub programów. W przypadku gdy pomoc wspólnotowa jest przeznaczona na sprzedaż, taką komplementarność muszą zapewnić fundusze uzupełniające do celów uzgodnionych przez Wspólnotę i kraj otrzymujący pomoc lub, gdzie sytuacja tego wymaga, organ lub organizacja pozarządowa otrzymująca pomoc. W przypadku gdy pomoc żywnościowa jest dostarczana jako wsparcie programu rozwoju rozłożonego na wiele lat, może ona zostać dostarczona w cyklu wieloletnim związanym z danym programem. Oprócz przyznania podstawowych środków spożywczych pomoc może zostać wykorzystana na dostarczenie materiału siewnego, nawozów sztucznych, narzędzi, innych materiałów i artykułów, tworzenie rezerw, pomoc techniczną i finansową oraz projekty edukacyjne i podnoszące świadomość.

4. Jako kluczowy czynnik programów bezpieczeństwa żywnościowego, pomoc żywnościowa może zostać przyznana w celu wsparcia wysiłków krajów otrzymujących pomoc w tworzeniu zapasów buforowych przy szczególnym uwzględnieniu zapasów dla rolników indywidualnych oraz rezerw krajowych, wraz z ustalaniem rezerw regionalnych.

5. Fundusze uzupełniające zarządzane są w sposób zgodny z innymi instrumentami pomocy wspólnotowej.

W przypadku krajów przechodzących przemiany strukturalne i zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady fundusze uzupełniające, uzyskane przez rozmaite instrumenty pomocy rozwojowej, tworzą zasoby, które muszą być zarządzane jako część całości i składnik polityki budżetowej w kontekście programu reform.

W tym kontekście Wspólnota mogłaby zmienić ukierunkowanie docelowych funduszy uzupełniających na bardziej ogólne przeznaczenie, tak szybko, jak dokonano postępu w poprawianiu skuteczności instrumentów monitorowania, programowaniu i wykonywaniu budżetu oraz w zakresie utajnienia przeglądu wydatków publicznych. Bez uszczerbku dla powyższego fundusze te

zarządzane są według ogólnych procedur pomocy wspólnotowej wobec takich funduszy i jako priorytet we wspieraniu polityk i programów bezpieczeństwa żywnościowego.

TYTUŁ II

Działania wspierania bezpieczeństwa żywnościowego

Artykuł 3

W przypadku gdy okoliczności to uzasadniają, Wspólnota może przeprowadzić działania wspierania bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się cierpiących na niedostatek żywności.

Działania takie mogą być wykonywane przez kraje otrzymujące pomoc, Komisję, organizacje międzynarodowe lub regionalne, lub pozarządowe.

Celem tych działań jest wspieranie, przy wykorzystaniu dostępnych środków, określanie i realizacja strategii żywnościowej lub innych sposobów zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego zainteresowanej ludności oraz zachęcanie jej do zmniejszenia żywnościowej zależności oraz uzależnienia od pomocy żywnościowej, w szczególności w przypadku krajów o niskim dochodzie, z poważnymi niedostatkami żywności. Działania te muszą pomagać w poprawie standardów życiowych najuboższych ludzi w zainteresowanych krajach.

Działania wspierania bezpieczeństwa żywnościowego przybierają formę pomocy finansowej i technicznej, zgodnie z kryteriami i procedurami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu. Działania takie są planowane i oceniane w świetle ich zgodności i ich charakteru uzupełniającego w odniesieniu do zadań oraz działań finansowanych przez inne wspólnotowe instrumenty pomocowe i rozwojowe. Muszą być one częścią planu wieloletniego.

Artykuł 4

Kraj rozwijający się kwalifikujący się do działań wspólnotowej pomocy żywnościowej podlegającej niniejszemu rozporządzeniu może otrzymać część lub całość żywności, która została lub może zostać przeznaczona na pomoc w postaci działań wspierających bezpieczeństwo żywnościowe bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji międzynarodowych, regionalnych lub pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem trendów produkcyjnych, konsumpcyjnych i zapasów w tym kraju, sytuacji żywnościowej jego mieszkańców oraz pomocy przyznanej przez innych darczyńców.

Artykuł 5

Działania wspierające bezpieczeństwo żywnościowe przyjmują formę pomocy technicznej i finansowej, zgodnie z celami ustanowionymi w art. 1, ukierunkowanej na poprawę nieprzerwanego i długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego, przyczyniając się do finansowania między innymi:

- dostaw materiału siewnego, narzędzi i podstawowego wyposażenia służącego do produkcji żywności,
- programów wsparcia kredytowego obszarów wiejskich, ukierunkowanych w szczególności na kobiety,
- programów zaopatrzenia ludności w wodę pitną,
- programów składowania na właściwym poziomie,
- działań dotyczących obrotu, transportu, dystrybucji lub przetwarzania produktów rolnych i spożywczych,
- środków wspierania sektora prywatnego w rozwoju handlu na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym,
- prowadzenia badań i szkoleń terenowych,
- projektów mających na celu rozwój produkcji roślin spożywczych przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska,
- opieki, uświadamiania, pomocy technicznej oraz szkoleń terenowych, w szczególności dla kobiet i organizacji producentów oraz pracowników rolnych,
- środków wsparcia dla kobiet i organizacji producentów,
- projektów produkcji nawozów sztucznych z surowców i podstawowych materiałów występujących w kraju otrzymującym pomoc,
- działań wspierania lokalnych struktur pomocy żywnościowej, łącznie z działaniami szkoleń terenowych.

TYTUŁ III**System wczesnego ostrzegania oraz programy składowania****Artykuł 6**

Wspólnota może wspierać istniejące krajowe systemy wczesnego ostrzegania, a także pomagać we wzmacnianiu międzynarodowych systemów wczesnego ostrzegania odnośnie do sytuacji żywnościowej w krajach rozwijających się oraz w wyjątkowych i należycie uzasadnionych wypadkach może kierować takimi systemami, stosownie do procedury przewidzianej w art. 27. Może również pokryć koszty wykonania programów składowania w tych krajach przy wspieraniu działań

pomocy żywnościowej na mocy niniejszego rozporządzenia lub porównywalnych środków podjętych przez Państwa Członkowskie, organizacje międzynarodowe lub regionalne lub organizacje pozarządowe.

Działania takie powinny być zgodne z innymi instrumentami wspólnotowej pomocy rozwojowej, łącznie z użyciem uzyskanych funduszy uzyskanych w drodze sprzedaży pomocy żywnościowej, i powinny być zgodne ze wspólnotową polityką rozwoju.

Celem tych działań jest wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego krajów otrzymujących pomoc. Muszą one pomagać w poprawianiu warunków życia najuboższej części ludności krajów zainteresowanych i być zgodne z jej celami rozwojowymi, w szczególności z polityką dotyczącą uprawy roślin jadalnych.

Udział Wspólnoty w takich działaniach przyjmuje formę pomocy finansowej i/lub technicznej, zgodnie z kryteriami i procedurami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

Działania wspierane przez Wspólnotę szacowane są w świetle istniejących programów zarządzanych przez specjalistów z organizacji międzynarodowych i w sposób zgodny z nimi.

Artykuł 7

Wsparcie wspólnotowe dla programów składowania oraz systemów wczesnego ostrzegania może zostać przyznane na wniosek organizacjom międzynarodowym lub regionalnym lub organizacjom pozarządowym na działania mające na celu pomoc krajom rozwijającym się, kwalifikującym się do pomocy żywnościowej ze strony Wspólnoty i jej Państw Członkowskich.

Artykuł 8

Pomoc wspólnotowa może stanowić wsparcie finansowe dla następujących środków:

- systemy wczesnego ostrzegania i systemy gromadzenia danych na temat tendencji w zbiorach, zapasach i na rynkach, żywnościowej sytuacji gospodarstw domowych i sytuacji ludności w celu lepszego zrozumienia sytuacji żywnościowej w krajach zainteresowanych,
- działania, których celem jest poprawa systemów składowania w celu zmniejszenia liczby odpadów lub zapewnienia dostatecznej zdolności składowej na wypadek nagłej potrzeby. Działania takie mogą również uwzględniać założenie infrastruktury, w szczególności pakowania, rozładunku, dezynfekcji, obsługi oraz pomieszczeń i urządzeń do magazynowania, potrzebnych do obsługi produktów spożywczych w tych krajach w związku ze wspieraniem działań pomocy żywnościowej lub działań wspierania bezpieczeństwa żywnościowego,
- przygotowanie programów badań oraz szkoleń związanych z opisaną działalnością.

ROZDZIAŁ II

Wprowadzanie procedur dla działań pomocy żywnościowej i magazynowania oraz wczesnego ostrzegania w związku ze wspieraniem bezpieczeństwa żywnościowego

Artykuł 9

1. Kraje i organizacje kwalifikujące się do pomocy wspólnotowej w odniesieniu do działań na podstawie niniejszego rozporządzenia zostały wymienione w Załączniku. W związku z tym pierwszeństwo zostaje przyznane najbardziej ubogim grupom ludności oraz krajom o niskim dochodzie z poważnymi niedostatkami żywności.

Rada, na wniosek Komisji, działając większością kwalifikowaną, może zmienić ten wykaz.

2. Organizacje pozarządowe o celu niezarobkowym, kwalifikujące się do bezpośredniego lub pośredniego finansowania wspólnotowego na wykonanie działań na mocy niniejszego rozporządzenia, muszą spełniać następujące kryteria:

- a) jeśli są europejskimi organizacjami pozarządowymi muszą być samodzielnymi organizacjami w Państwie Członkowskim Wspólnoty Europejskiej na mocy prawa obowiązującego w tym Państwie Członkowskim;
- b) muszą posiadać główną siedzibę w Państwie Członkowskim Wspólnoty Europejskiej, krajach otrzymujących pomoc lub wyjątkowo w przypadku międzynarodowych organizacji pozarządowych w państwie trzecim. Ta siedziba główna musi być rzeczywistym ośrodkiem decyzyjnym dla wszystkich działań współfinansowanych;
- c) muszą pokazać, że potrafią skutecznie przeprowadzać działania pomocy żywnościowej; w szczególności poprzez:
 - skuteczne zarządzanie administracyjne i finansowe,
 - techniczną i logistyczną skuteczność w obsłudze wnioskowanego działania,
 - wyniki działań realizowanych przez organizacje pozarządowe przy finansowaniu ze strony Wspólnoty lub ze strony Państw Członkowskich,
 - doświadczenie w dziedzinie pomocy żywnościowej i bezpieczeństwa żywnościowego;
 - obecność w kraju otrzymującym pomoc oraz wiedzę na temat tego kraju lub krajów rozwijających się;
- d) muszą podjąć się spełnienia warunków ustanowionych przez Komisję dotyczących podziału pomocy żywnościowej.

Artykuł 10

1. Wspólnota może pomóc w finansowaniu działań wspierających bezpieczeństwo żywnościowe w rodzaju opisanych w

tytułach I, II i III (rozdziały I i II) realizowanych przez kraje otrzymujące pomoc, Komisję, organizacje międzynarodowe lub regionalne lub organizacje pozarządowe.

2. Współfinansowanie działań może być przeprowadzone na wniosek krajów otrzymujących pomoc, organizacji międzynarodowych lub regionalnych lub organizacji pozarządowych, tam gdzie takie działania wydają się najwłaściwszym sposobem podniesienia bezpieczeństwa żywnościowego grup pozbawionych możliwości i sposobów samodzielnego zwalczania niedostatku żywności.

3. W założeniach działań wspólnotowych określonych w tytułach I, II i III Komisja zwraca szczególną uwagę na:

- poszukiwanie trwałego wpływu i ekonomicznej żywotności w założeniach projektu,
- jasne określenie i monitorowanie osiągniętych celów i wskaźników dla wszystkich działań.

Artykuł 11

1. Produkty uruchamiane są na rynku wspólnotowym, w kraju otrzymującym pomoc lub w jednym z krajów rozwijających się (wymienionych w Załączniku), w miarę możliwości należących do tego samego regionu geograficznego co kraj otrzymujący pomoc.

2. Wyjątkowo produkty mogą zostać uruchomione na rynku kraju innego niż przewidziano w ust. 1 niniejszego artykułu zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27:

- jeżeli wymagany typ lub jakość jest niedostępna na rynku Wspólnoty lub któregośkolwiek z krajów rozwijających się,
- jeżeli występuje poważny niedostatek żywności, tam gdzie takie zakupy powinny poprawić skuteczność działania.

3. Produkty spożywcze dostępne na rynku wewnętrznym mogą zostać uruchomione na rynku kraju rozwijającego się, jeżeli skuteczność gospodarcza tego działania wypada pozytywnie w porównaniu z uruchomieniem tych produktów na rynku europejskim.

4. W przypadku gdy żywność jest zakupiona w kraju otrzymującym pomoc lub w kraju rozwijającym się, muszą zostać podjęte kroki w celu zapewnienia, że zakupy takie ani nie zagrażają zakłóceniem rynku kraju zainteresowanego lub jakimkolwiek innym krajom rozwijającym się w tym samym regionie, ani negatywnym oddziaływaniem na zaopatrzenie mieszkańców w żywność. Zakupy takie zintegrowane są możliwie najdokładniej ze wspólnotową polityką rozwoju dotyczącą tych krajów, szczególnie w odniesieniu do wspierania bezpieczeństwa żywnościowego w zainteresowanym kraju lub na poziomie regionalnym.

Artykuł 12

W przypadku gdy kraj otrzymujący pomoc częściowo lub całkowicie zliberalizował przywóz żywności, uruchomienie pomocy wspólnotowej musi być zgodne z polityką tego kraju i nie dopuścić do zniekształcenia rynku.

W takich przypadkach wkład wspólnotowy może przyjąć formę ułatwienia w dostępie do obcej waluty dla przedsiębiorców sektora prywatnego w zainteresowanym kraju, w zależności od działań w zakresie polityki społecznej i gospodarczej oraz polityki rolnej mającej na celu zmniejszenie ubóstwa (w tym strategię przywozu podstawowych środków spożywczych). Od krajów przyjmujących pomoc wymaga się udowodnienia, że zrobiły właściwy użytek ze środków pozostawionych do ich dyspozycji. Priorytetowo traktowane są małe i średnie przedsiębiorstwa w celu zapewnienia, aby została zachowana komplementarność działań. Komisja, w stopniu w jakim umożliwiają to jej kompetencje do przeprowadzania takich działań, może przyjąć pozytywne środki innego traktowania małych i średnich przedsiębiorstw.

Pomoc taka jest regulowana zasadami ustanowionymi w art. 11.

Artykuł 13

1. Wspólnota może pokrywać koszty związane z transportem pomocy żywnościowej.

2. W przypadku gdy Komisja uzna, że Wspólnota powinna pokrywać koszty związane z transportem śródlądowym pomocy żywnościowej, uwzględnione zostają następujące kryteria ogólne:

- poważny niedostatek żywności,
- dostawa pomocy żywnościowej do krajów o niskim dochodzie cierpiących z powodu poważnych niedostatków żywności,
- czy pomoc żywnościowa jest przeznaczona dla organizacji międzynarodowych lub regionalnych lub organizacji pozarządowych określonych w art. 10,
- potrzeba podniesienia skuteczności danego działania pomocy żywnościowej.

3. W przypadku gdy pomoc żywnościowa jest sprzedawana w kraju otrzymującym pomoc, Wspólnota powinna pokryć koszty transportu śródlądowego jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

4. W wyjątkowych okolicznościach Wspólnota może także pokryć koszty transportu powietrznego działań pomocy żywnościowej.

Artykuł 14

Wspólnota może pokryć końcowe koszty dystrybucji, w przypadku gdy wymaga tego sprawna realizacja działań pomocy żywnościowej.

Artykuł 15

Pomoc wspólnotowa przybiera formę pomocy bezzwrotnej. Pomoc może pokrywać zewnętrzne i lokalne koszty wykonania działań, w tym koszty utrzymania i koszty operacyjne.

Działania na podstawie niniejszego rozporządzenia są zwolnione z podatków, należności celnych i opłat celnych.

Wszelkie fundusze uzupełniające wykorzystywane są zgodnie z celami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu i zarządzane w porozumieniu z Komisją. Właściwy organ kraju otrzymującego pomoc prowadzi ewidencję gromadzenia oraz wykorzystania funduszy i jest zobowiązany do przedstawienia rachunków.

Artykuł 16

Wkład wspólnotowy może pokryć również ochronę działań niezbędnych do wykonania działań towarzyszących niezbędnym do poprawy skuteczności działań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności działań nadzoru, monitorowania i kontroli, dystrybucji oraz szkoleń w terenie.

Artykuł 17

Udział w wezwaniu do składania ofert przetargowych, przetargu, zamówieniach publicznych jest otwarty na równych warunkach dla wszystkich osób fizycznych i prawnych z Unii Europejskiej i krajów otrzymujących pomoc. Może on zostać rozszerzony przez Komisję na działania na mocy art. 11 ust. 2 w celu włączenia osób fizycznych i prawnych w krajach, w których pomoc jest uruchomiona.

Przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia Komisja gwarantuje otwartość określonych działań przez ich właściwe upowszechnienie. Komisja zapewnia, że działania prowadzone przez organizacje pośredniczące są również właściwie upowszechniane.

Artykuł 18

Komisja może upoważnić przedstawiciela do zawarcia umowy współfinansowania w jej imieniu.

Artykuł 19

1. Komisja ustala warunki przeznaczenia, uruchomienia i wykonywania pomocy na podstawie niniejszego rozporządzenia.

2. Pomoc nie jest wykonywana, dopóki kraj otrzymujący pomoc, organizacja międzynarodowa lub regionalna lub organizacja pozarządowa nie zastosuje się do tych warunków.

Artykuł 20

Komisja podejmuje wszelkie środki niezbędne do właściwego wykonywania programów i działań pomocy żywnościowej, a także działań wspierania bezpieczeństwa żywnościowego.

W tym celu Państwa Członkowskie oraz Komisja dostarczają sobie nawzajem wszelkiej niezbędnej pomocy i wymieniają wszelkie istotne informacje.

ROZDZIAŁ III

Warunki wykonania działań pomocy żywnościowej i działań wczesnego ostrzegania oraz składowania we wspieraniu bezpieczeństwa żywnościowego

Artykuł 21

1. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ustala udział Wspólnoty w całkowitej ilości pomocy zbożowej ustanowionej w Konwencji w sprawie pomocy żywnościowej jako ogólny wkład zarówno Wspólnoty, jak i jej Państw Członkowskich.

2. Komisja koordynuje działania Wspólnoty oraz Państw Członkowskich w zakresie dostaw pomocy zbożowej podlegającej Konwencji w sprawie pomocy żywnościowej oraz zapewnia, że całkowity wkład Wspólnoty i Państw Członkowskich jest przynajmniej tak duży jak ilości przewidziane w wymienionej Konwencji.

Artykuł 22

Komisja, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27 i uwzględniając ogólne wytyczne polityki pomocy żywnościowej:

- przyjmuje wykaz produktów, które mogą zostać uruchomione jako pomoc,
- ustanawia zasady uruchomienia, monitorowania i oceny,
- ustala udział każdego odbiorcy produktów w zakresie ilości i kosztów,
- w miarę potrzeby dostosowuje przeznaczenie podczas wykonywania programów.

Artykuł 23

Decyzje:

- przyznawania pomocy żywnościowej lub przewidywania działania wspierania bezpieczeństwa żywnościowego oraz ustanawiania końcowych warunków,
- przyznawania wkładu organizacjom międzynarodowym lub lokalnym lub organizacjom pozarządowym w celu finansowania działań wspierania bezpieczeństwa żywnościowego,
- przyznawania pomocy dla programu składowania lub systemu wczesnego ostrzegania;

dostosowywane są przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27, zgodnie z ograniczeniami określonymi w art. 25.

Artykuł 24

1. Zgodnie z decyzjami Rady określonymi w art. 21 oraz z decyzjami podjętymi na mocy art. 22, Komisja decyduje o:

a) działaniach w nagłych wypadkach lub w wypadkach poważnego niedostatku żywności, w przypadku gdy głód lub jego immanentne niebezpieczeństwo poważnie zagraża życiu lub zdrowiu ludzi w kraju pozbawionym sposobów i środków samodzielnego zwalczania niedostatku żywności. Komisja działa po konsultacji z Państwami Członkowskimi w najbardziej właściwy sposób. Państwa Członkowskie w terminie trzech dni roboczych mogą składać wszelkie zastrzeżenia. W przypadku złożenia jakichkolwiek zastrzeżeń Komitet, określony w art. 26, bada zagadnienie na swoim najbliższym posiedzeniu;

b) warunkach regulowania dostaw i wykonywania pomocy, w szczególności:

- ogólnych warunkach dotyczących odbiorców,
- wprowadzenia procedur zarządzania uruchomieniem, dostawą produktów i wprowadzaniem innych środków oraz zawieraniem odpowiednich umów.

2. Do celów ust. 1 lit. a) Komisja jest uprawniona do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu przyspieszenia dostawy pomocy żywnościowej.

Wielkość pomocy przyznanej w określonym przypadku ograniczona jest do ilości, jakich potrzebuje dotknięta ludność, aby poradzić sobie z tą sytuacją przez okres zwykle nieprzekraczający sześciu miesięcy.

Komisja zapewnia, że priorytet przyznaje się na wszystkich etapach uruchomienia pomocy żywnościowej dla działań przewidzianych w ust. 1 lit. a) i b).

Artykuł 25

Decyzje dotyczące działań, których finansowanie na mocy niniejszego rozporządzenia przekracza 2 miliony ECU podejmowane są zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27.

Artykuł 26

1. Komisja jest wspomagana przez Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego i Pomocy Żywnościowej, zwany dalej „Komitetem”, złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji.

2. Komitet bada długoterminowe skutki każdej propozycji przeznaczenia funduszy na bezpieczeństwo żywnościowe na poziomie gospodarstwa domowego, na poziomie lokalnym, krajowym i regionalnym w krajach otrzymujących pomoc, z uwzględnieniem zasad ustanowionych w art. 1. Komitet w ramach pomocy wspólnotowej także analizuje i monitoruje polityki bezpieczeństwa żywnościowego oraz bada propozycje wspólnych inicjatyw.

3. Komitet opracowuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 27

Przedstawiciel Komisji przekazuje Komitetowi projekt proponowanych środków. Komitet wydaje opinię o projekcie w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego stosownie do pilności sprawy. Opinia jest przyjmowana większością określoną w art. 148 ust. 2 Traktatu dla decyzji, które Rada ma przyjmować na wniosek Komisji. Głosy przedstawicieli Państw Członkowskich w Komitecie ważone są w sposób określony w tym artykule. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu.

Komisja przyjmuje proponowane środki, które są bezzwłocznie stosowane. Jeśli środki te nie są zgodne z opinią Komitetu, Komisja bezzwłocznie przedkłada Radzie wniosek dotyczący proponowanych środków. W tym przypadku Komisja wstrzymuje stosowanie proponowanych środków na okres dwóch miesięcy od daty przedłożenia wniosku.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może podjąć inną decyzję w terminie określonym w ustępie poprzedzającym.

Artykuł 28

1. W celu zagwarantowania zasady komplementarności określonej w Traktacie i podniesienia skuteczności oraz spójności dostaw wspólnotowej oraz krajowej pomocy żywnościowej, a także działań wsparcia bezpieczeństwa żywnościowego Komisja dąży do zapewnienia, że jej własne działania są możliwie najdokładniej skoordynowane z działaniami Państw Członkowskich i z innymi politykami Unii Europejskiej, zarówno na etapie podejmowania decyzji, jak i na etapie podstawowym, i może podejmować jakiegokolwiek właściwe inicjatywy dla osiągnięcia tego celu.

W tym celu Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o swoich krajowych działaniach pomocy żywnościowej i o swoich programach bezpieczeństwa żywnościowego. Komisja, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27, ustala sposób powiadamiania o krajowych działaniach.

2. Komisja zapewnia, że działania wykonywane przez Wspólnotę są skoordynowane z działaniami międzynarodowych organizacji i organów, w szczególności tych, które stanowią część systemu Narodów Zjednoczonych.

3. Komisja dąży do rozwijania współpracy między Wspólnotą i darczyńcami z państw trzecich na polu bezpieczeństwa żywnościowego.

4. Koordynacja i współpraca między Wspólnotą i Państwami Członkowskimi oraz między tymi ostatnimi a organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi udzielającymi pomocy jest przedmiotem regularnej wymiany informacji w ramach Komitetu.

Artykuł 29

Komitet może zbadać każdą inną kwestię dotyczącą pomocy żywnościowej oraz innych działań na podstawie niniejszego rozporządzenia, podniesioną przez przewodniczącego lub z jego inicjatywy, lub na życzenie przedstawiciela Państwa Członkowskiego.

Komisja powiadamia Komitet w terminie jednego miesiąca od podjęcia decyzji o działaniach pomocy żywnościowej lub bezpieczeństwa żywnościowego oraz o zatwierdzonych przez nią projektach, wskazując ich ilość i charakter, kraj otrzymujący pomoc oraz partnera, któremu powierzono ich wykonanie.

Komisja powiadamia Komitet o ogólnych wytycznych dotyczących produktów uruchomionych jako wspólnotowa pomoc żywnościowa.

Artykuł 30

Komisja podejmuje regularne oceny istotnych działań pomocy żywnościowej w celu ustalenia, czy zostały osiągnięte cele ustanowione podczas szacowania tych działań, oraz w celu dostarczenia wytycznych dla poprawy skuteczności przyszłych działań. Komisja okresowo powiadamia Komitet o ocenach programów.

Państwa Członkowskie oraz Komisja jak najszybciej powiadamiają siebie nawzajem o rezultatach oceny i o analizach lub badaniach, które poprawiłyby skuteczność pomocy. Praca ta zostanie przeanalizowana w Komitecie. Państwa Członkowskie oraz Komisja dążą do wspólnego przeprowadzania badań oceniających.

Komisja opracowuje procedury upowszechniania oraz wewnętrznego i zewnętrznego komunikowania zainteresowanych departamentów i organizacji na temat wniosków wynikających z badań oceniających.

Artykuł 31

Przy zamknięciu każdego roku budżetowego Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie zawiera wyniki wykonania budżetu w odniesieniu do zobowiązań i płatności oraz projektów i programów finansowanych w ciągu roku. W miarę możliwości sprawozdanie zawiera informacje o funduszach przyznanych przez kraje w czasie tego samego roku budżetowego. W miarę możliwości zawiera ono najważniejsze dane statystyczne (według krajów otrzymujących pomoc, narodowości itp.) dotyczące umów zawartych w celu wykonania projektów i programów.

Sprawozdanie zawiera również rozbić przeznaczanego wydatku na każdy rodzaj działania przewidzianego w art. 2, 5, i 8.

Na koniec sprawozdanie zawiera informacje na temat działań podjętych z funduszy uzupełniających uzyskanych przez pomoc żywnościową.

Artykuł 32

Rozporządzenia (EWG) nr 3972/86, (EWG) nr 1755/84, (EWG) nr 2507/88, (EWG) nr 2508/88 i (EWG) nr 1420/87 tracą moc.

Na zasadzie środka przejściowego i do czasu przyjęcia przez Komisję nowego rozporządzenia mobilizacji rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2200/87 z dnia 8 czerwca 1987 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 27 czerwca 1996 r.

ustanawiające ogólne zasady pozyskiwania we Wspólnocie produktów, jakie mają być dostarczone jako wspólnotowa pomoc żywnościowa ⁽¹⁾, stosuje się nadal.

Po trzech latach od wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ogólną ocenę działań finansowanych przez Wspólnotę na podstawie niniejszego rozporządzenia wraz z propozycjami dotyczącymi przyszłości niniejszego rozporządzenia oraz w razie potrzeby z propozycjami jego zmian.

Artykuł 33

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

W imieniu Rady

A. MACCANICO

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 204 z 25.7.1987, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (EWG) nr 790/91 (Dz.U. L 81 z 25.3.1991, str. 108).

ZAŁĄCZNIK

1. KRAJE

Kraje najsłabiej rozwinięte	Inne kraje o niskim dochodzie PNB per capita < 675 USD w 1992 r.	Kraje o dochodzie niższym od przeciętnego. PNB per capita 676–2 695 USD w 1992 r.	
Afganistan	Chiny	Albania	Senegal
Bangladesz	Egipt	Algieria	Republika Południowej Afryki
Benin	Erytrea	Angola	Święta Helena
Bhutan	Ghana	Anguilla	Saint Vincent i Grenadyny
Botswana	Gujana	Armenia	Państwa byłej Jugosławii
Burkina Faso	Honduras	Azerbejdżan	Suazi
Burundi	Indie	Belize	Syria
Kambodża	Indonezja	Boliwia	Tajlandia
Wyspy Zielonego Przylądka	Kenia	Kamerun	Tokelau
Republika Środkowoafrykańska	Nikaragua	Chile	Tunezja
Czad	Nigeria	Kolumbia	Turcja
Komory	Pakistan	Kongo	Turkmenia
Dżibuti	Sri Lanka	Kostaryka	Turks i Caicos
Gwinea Równikowa	Tadżykistan	Wybrzeże Kości Słoniowej	Uzbekistan
Etiopia	Timor	Kuba	Wallis i Futuna
Gambia	Wietnam	Dominika	
Gwinea Bissau	Zimbabwe	Dominikana	
Gwinea		Ekwador	
Haiti		Salwador	
Kiribati		Fidżi	
Laos		Gruzja	
Lesoto		Grenada	
Liberia		Gwatemala	
Madagaskar		Iran	
Malawi		Irak	
Malediwy		Jamajka	
Mali		Jordania	
Mauretania		Kazachstan	
Mozambik		Korea (Republika Demokratyczna)	
Myanmar		Kirgistan	
Nepal		Liban	
Niger		Makao	
Rwanda		Wyspy Marshalla	
São Tomé i Príncipe		Mikronezja, Stany Zjednoczone	
Sierra Leone		Mołdawia	
Wyspy Salomona		Mongolia	
Somalia		Maroko	
Sudan		Namibia	
Tanzania		Niue	
Togo		Terytoria Okupowane	
Tuvalu		(Strefa Gazy i Zachodni Brzeg)	
Uganda		Panama	
Vanuatu		Papua-Nowa Gwinea	
Zachodnie Samoa		Paragwaj	
Jemen		Peru	
Zair		Filipiny	
Zambia			

2. ORGANY

WFP ICRC IFRC UNHCR UNRWA	FAO UNICEF
---------------------------------------	---------------

3. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Europejskie organizacje pozarządowe, organizacje pozarządowe krajów otrzymujących pomoc lub wyjątkowo międzynarodowe organizacje pozarządowe wyspecjalizowane w rozwoju.